

Kitty Courbois voelt zich thuis bij het ouderwetse Rijnders-experiment 'Tragedie'

'Een hand uitsteken, wie doet dat nog?'

Interview

Kitty Courbois

De actrice staat weer op het toneel bij Gerardjan Rijnders, bij Toneelgroep Amsterdam. 'Dit is toch mijn oude cluppie.'

Van onze medewerkster
Annette Embrechts

AMSTERDAM Op rubber laarzen door het water stampen? Geen probleem. Een weinig flatteuze vis-sersbroek aan om neer te zijgen in het bassin? Geen moeite. Ze mag dan deze zomer 70 jaar worden, actrice Kitty Courbois voelt zich zelden overvraagd. Ook niet als de fotograaf haar verzoekt het water zo hoog op te spatten dat haar versgekapt grijze haren het niet droog houden. Haar gezondheid en karakter hebben weinig te lijden van de ouderdom.

Een beetje diva, natuurlijk, na al die imponerende film- en toneelrollen, maar wel een van het nuchtere soort. 'Als je de naam hebt aan de drank te zijn, krijg je geen werk meer', antwoordt ze op de vraag waarom ze de laatste maanden de alcohol tijdelijk vaarwel heeft gezegd. 'En om af te vallen. Mijn hele familie heeft aanleg dik te worden. Twee van mijn neefjes passen niet in een vliegtuig.'

Ze is apetrots dat theatermaker Gerardjan Rijnders haar weer heeft gevraagd voor zijn meest recente montagevoorstelling, *Tragedie*, in opdracht van Toneelgroep Amsterdam. 'Dit is toch mijn oude cluppie.'

Later dit voorjaar speelt ze ook nog bij Muziektheater Transparant een tekst van Peter Verhelst, *Intra-Muros*, in coproductie met Toneelgroep Amsterdam. Eveneens een muziektheaterstuk. 'Ik zing graag. Ik heb mijn hele leven al zangles', zegt ze met haar handelsmerk, die donkere, harde, bijna bang makende stem. 'Als ik mijn mond dicht hou herkent niemand mij. Als ik een ijsje bestel, draaien mensen zich om.'

Pensioen? 'Daarvan is bij mij geen sprake.' Ze voelt zich als een vis in het water in dit 'ouderwetse' Rijnders-experiment, een nieuwe associatieve compositie van gemonteerde teksten (televisiequotes, Rijndersdialogen, gedachten van acteurs) en spreekgezangen (van componist Boudewijn Ta-

renskeem). 'Gerardjan laat veel ruimte voor eigen inbreng. In het begin laat hij je aanmodderen wanneer je helder probeert te krijgen waar het over gaat. Maar als je het in je klauwen krijgt... Heerlijk. Ik geloof heilig in zijn manier van werken.'

Courbois maakt deel uit van het koor, dat dit keer de hoofdrol op-eist omdat het zich collectief en rigoureuus wil afwenden van de drama's van de protagonisten. Lethargisch negeren de vijf koorleden de noodroep van de slachtoffers; het bassin ontpopt zich tot onoverbrugbare scheidingsgracht.

Dat maakt van *Tragedie* een aanklacht tegen de moderne mens die zich terugtrekt in zijn veilige omgeving en zich weinig meer aantrekt van het leed in de wereld. Een boodschap die Courbois onderschrijft: 'Ik zie zogenaamde saamhorigheid, vriendelijkheid en beleefdheid. Maar echt een hand uitsteken, wie doet dat nog?' Zelf heeft ze een 'vaste' zwerver bij de Albert Heijn. En ze heeft haar stem geleend aan organisaties als Amnesty en Unicef. Maar echte solidariteit is spaarzaam, beseft ze.

'Weet je dat ze na Joops dood in al zijn zakken kleingeld vonden? Die gaf iedere zwerver wat.'

Ze doelt op acteur Joop Admiraal, met wie ze bijna alles samen-deed. Vriendenbezoek, uitgaan, eten, voorstellingen. Een toneelchtpaar werden ze genoemd. Volgend weekend is het een jaar geleden dat hij onverwacht overleed. 'Joop zou ook aan *Tragedie* hebben meegedaan. Hij zou het geweldig hebben gevonden, dat spelen in kinderklaren. Dat Joop er niet bij is, is een tragedie op zich.'

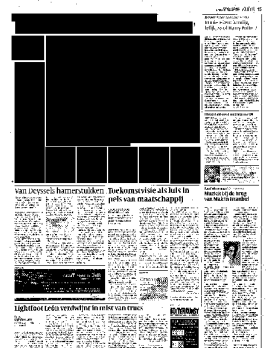
De klap is nog steeds niet helemaal aangekomen. 'Thuis praat ik tegen zijn foto op de ijskast.' Collega-acteur Hugo Koolschijn gaat nu iedere zondagmiddag in Admiraals plaats met haar mee op bezoek bij Ramses Shaffy. 'Daarna aten we bij Joop. Dat is niet meer.'

Net als Admiraal - van hetzelfde bouwjaar als Courbois - zegt ze te blijven toneelspelen tot ze 'erbij neervalt'. Volgend seizoen staat ze in de gastregie van Pierre Audi bij Toneelgroep Amsterdam. Frans Weisz heeft haar gevraagd voor zijn derde *Leedvermaak*-film, de opvolger van *Qui Vive (Rijgdraad)*. 'Gelukkig ben ik niet gedwongen de vrije sector in te gaan.' Bang om

dood te gaan is ze niet, wel om gezelschap te verliezen. Dat is al zo vanaf het moment dat ze op haar vijfde haar vader verloor.

Haar 70ste verjaardag viert ze in een vakantiehuisje, met haar dochter en kleindochter. 'Ik zorg dat niemand mij kan vinden. Niet vanwege die leeftijd, ik hou van ronde getallen. Maar ik hou niet van verjaardagen.'

Tragedie door TA, t/m 14 april in het Compagnietheater, Amsterdam.

Kitty Courbois: 'Als ik mijn mond dicht hou, herkent niemand mij.' Foto Jean-Pierre Jans / de Volkskrant